



Carmen Focșa

**Istoria?
Care istorie?**



București, 2025

Ilustrație copertă: *Johannes Vermeer - Arta picturii (detaliu)*
(120 x 100 cm, ulei pe pânză, cca. 1662-1668)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
FOCȘA, CARMEN

Istoria? Care istorie? / Carmen Focșa. - București :
Bifrost, 2025

ISBN 978-630-6514-63-2

821.135.1

© Toate drepturile sunt rezervate. Nicio parte din această
lucrare nu poate fi reprodusă fără acordul scris al editurii și al
autoarei.

Copyright © 2025

Editura Bifrost

Str. Liviu Rebreanu nr. 46-58, sector 3, București

e-mail: office@bifrost.ro

www.bifrost.ro

CUPRINS

	pag.
<i>Cuvânt înainte - „Pe cine-oi lovi...”</i>	7
De ici, de colo...	10
Nasturii și gramatica	12
Mercelărie	13
De către cine vor fi învățați românii...	
limba română?	15
Dintre două rele...	18
Prin cepele și cartea de la colțul străzii	20
Drepturi de autor rezervate?!	23
Pe culmile prostiei...	25
Rău, da ce să faci?!	28
Iepurașul din... pălăria roșie...	31
Drumul spre celebritate, între rău și mai rău	35
Un personaj încă non literar: țăranul indecis...	38
Când imaginația își dă mâna cu prostia...	43
Cum devine treaba cu bursele	45
Vai, cât de actual e Alecsandri!	48
...Deci, s-a putut!	52
Agricultura – muncă silnică pe viață?!	53
„Treaba statului, domnule!”	55
Învățământul – cerere și ofertă	58
„Noblețea” mediocrității	59
Funii, sfori și ațe...	64

Ionel Teodoreanu n-a fost învățătorul lui Marin Preda	67
Fără nostalgii, despre manuale, creativitate și învățământ „grozav”	69
Istoria? Care istorie?	72

Cuvânt înainte
„Pe cine-oi lovi...”

O singură dată, cu ani în urmă, am apelat la un critic literar, dintre cei mai modești, care scriu despre autorii din rândul doi, ba chiar trei; deși nu era vorba de vreun studiu de amploare sau de vreun termen anume, criticul cu pricina mi-a răspuns: „Nu pot, că sunt ocupat, săptămâna viitoare are fiu-meu nuntă...” N-am regretat altceva decât prilejul de a mă lovi de o proastă creștere - ca să mă exprim delicat - nu de lipsa materialului solicitat.

În cazul de față, fiind vorba de un volum care n-are legătură cu poezia, dimpotrivă, aspectele colțuroase de viață surprinse și comentate atrag atenția asupra unei realități dure, uneori scandaloase. Tabletele regăsite în paginile acestui volum au fost, majoritatea, publicate - redactorii asumându-și astfel răspunderea alături de mine; pentru cele nepublicate, îmi asum răspunderea, în exclusivitate.

În copilăria mea, exista un joc: învârteam o sfoară la capătul căreia legam o greutate, strigând: „Pe cine-oi lovi/Vina mea n-o fi!” La fel și cu tabletele din acest volum: cu siguranță, ar putea deranja pe mulți, fiindcă

mi-am propus punerea „punctului pe i” în legătură cu o serie de aspecte care interesează inclusiv pe cei care vor să pară indiferenți. Cu siguranță, nu voi primi prea multe like-uri pentru tabletele mele, dar asta nu mi-ar putea schimba opiniile.

Cât despre istorie...! Într-o corespondență cu revista ROMÂNIA LITERARĂ, scriitorul Gabriel Chifu - director executiv al revistei, după ce transcrie un fragment dintr-o scrisoare a mea, în care îmi exprimam îndoiala că școala ar reuși, în mai mare măsură decât familia, să transmită elevilor adevărul despre comunism, Domnia Sa conchide: „Are dreptate doamna Carmen Focșa. Numai că eu tot insist să cred că școala e la originea acestei vulnerabilități a societății noastre. Părinții acestor tineri sunt, la rândul lor, în majoritate lipsiți de discernământul pe care ți-l asigură o școală serioasă; și ei au trecut prin școală ca gâsca prin apă.” (România Literară nr.51-52/2024). Apropo de influența școlii asupra individului, mi-aș dori ca distinsul scriitor să aibă dreptate, iar realitatea să mă contrazică, dar tare mă tem că minunea aceasta nu se va produce prea curând, iar până atunci, va trebui să ne mișcăm printre nostalgici de tot felul, de la „postaci” agramați pe rețelele de socializare, la filme care permit interpretări în funcție de cum bate vântul. Deruta momentului -

moment care  ine cam de multi or  i care constituie marea mea dezamăgire post comunistă, este exprimată inclusiv în titlul acestui volum.

C a r m e n F o c   a

DE ICI, DE COLO...

*

La ROMÂNII AU TALENT, s-au prezentat trei foarte tinere acrobate, a căror siluetă nu le recomanda drept cele mai indicate sportului plin de riscuri chiar și pentru cineva cu experiență, darmite pentru niște începători/e, cum păreau a fi cele trei. După ce și-au executat *impecabil* numărul, purtătoarea de cuvânt a grupului a venit cu precizarea: cele trei erau surori, eleve de liceu, proveneau din Germania, iar prestația lor era rezultatul unui...proiect școlar! Jur că le-am invidiat! Eu, nici ca elevă a vremurilor mult regretate de unii, nici ca profesoară a anilor de după Revoluție, n-am cunoscut asemenea gen de proiect, care să descopere /dezvolte talente ! Oare, în cadrul cursurilor de reciclare a cadrelor didactice, o prezentare a unui asemenea gen de proiecte, n-ar fi mai utilă decât teoriile gen: „Hai, la noi, să facem nimica...”?

**

Dacă ar trebui să oferim exemple privind bunele maniere, regulile, etichetele etc., desigur, nu ne-am opri la oamenii trăiți departe de civilizație; cu toate acestea, chiar și cel mai umil țăran analfabet al vremurilor în care, nicăieri în lume nu exista radio/televiziune, știa că

atunci când intri într-o casă/biserică/primărie, sau când te așezi la masă, îți descoperi capul. Regula - rămasă în vigoare până în zilele noastre, le e străină tuturor realizatorilor serialului LAS FIERBINȚI. Acolo, fie că se intră în Primărie, pentru a solicita ceva, fie la cârciumă ori într-o locuință particulară, nimeni nu se dovedește a avea în reflexe elementarul gest de bună-cuviință. Să fie intenția expresă a scenaristului? Dacă ar fi așa, mitocănia s-ar regăsi doar la anumite personaje, or, în cazul de față, toate procedează la fel. Apoi, chiar dacă scenaristul și-ar fi conceput astfel personajele, n-ar fi mai bine să-și revadă concepția, pentru a nu lăsa impresia că, da, așa e normal, să-ți păstrezi căciula/pălăria/șapca pe cap, în orice situație...

Eu, una, mă tem de altceva: nimeni din întreaga echipă, de la regizor la cameraman și de la actori la recuzitor, nu cunoaște această regulă de bun - simț elementar!

NASTURII ȘI GRAMATICA

„Ai noștri tineri la Paris învață/La gât cravatei cum se leagă nodul...” spune poetul în versuri bine primite de propaganda comunistă, care, desigur, disprețuia amănuntele ținând de maniere burgheze... Bine ar fi fost să existe, nu la Paris, ci pe meleagurile noastre, ceva cursuri în care tinerii să învețe, printre altele, cum să-și încheie...sacoul. Primii cursanți, ar trebui să fie domnii crainici tv sau invitații la diverse emisiuni tv, care, stând pe scaun, sunt vizibil strâmtorați la propriu - precum Grigore Bârzoii, soțul Coanei Chirița, în straiile moderne - de sacoul încheiat la toți nasturii, menținându-l astfel și în situația în care sunt nevoiți să stea în poziție de drepti... În ultima vreme, unii, după cum se pare, s-au reciclat, dar nu întotdeauna cu efecte ireproșabile; au învățat că sacoul se încheie la un singur nasture dar nu știu la care anume... Să se găsească, oare, atât de greu, persoana care să-i tragă de mânecă?!

Coincidență sau nu, dar în cazul celor cărora nasturii sacoului le creează dificultăți, se semnalează și multe gafe privind gramatica, probabil, mai dificile pentru ei decât nasturii cu bucluc...

Romania literară, nr.10/2023

MERCELĂRIE

Zilele trecute, am intrat într-o librărie situată în plin centru al Capitalei, librărie pe care o frecventez adesea și rareori se-ntâmplă să nu cumpăr o carte... Librăreasa-mi-e greu s-o numesc vânzătoare, când comercializează un produs atât de nobil precum cartea-a fost, la un moment dat, interpelată de o cumpărătoare, care, după accent, părea că a stat multă vreme departe de România și care, după ce alesese mai multe cărți, voia să știe de unde anume ar putea cumpăra nu știu ce produs destinat tricotatului... „De la MERCELĂRIE...!” a răspuns cu amabilitate librăreasa. Inițial, am crezut că n-am înțeles bine, dar tânăra a repetat, îndreptându-se spre calculator, pentru putea oferi lămuriri complete. După plecarea clientei, mi-am luat inima-n dinți și am întrebat: „Domnișoară, ce înseamnă cuvântul acela, „mercelărie”, că nu l-am mai auzit?..” „E magazinul acela din care se cumpără ace, ață...” a răspuns fata, uimită, probabil, de ignoranța mea... „MERCERIE !” - am întrerupt-o eu... „Da ,daaa, mercerie...!” a exclamat fata, parcă amintindu-și o noțiune demult uitată... Am ales, apoi, o carte, am plătit-o, moment în care fata, încasându-mi

banii, a repetat, parcă vrând să-și întipărească în minte un cuvânt nou: „Mercerie!”

Mă întreb, prin ce erori de procesare, o minte omenească inventează un cuvânt nu doar eronat, dar și cu mai multe silabe, mai dificil de rostit?! Tânăra cu pricina - din generația celor născuți, cum se spune, cu calculatorul în brațe, părea o fată decentă, probabil, se numărase, la vremea școlii, printre elevii buni, se descurca onorabil în privința limbii engleze... Și iată, „zbârcise” la un cuvânt banal, care nu crea nicio dificultate cumpărătoarelor de ață, nasturi, ace, agrafe...

Concluzie: acea METAMORFOZĂ - schița lui Brătescu-Voinești, în care denumirea unei mărci de țigări - Intim Club - a devenit, în final, Aflangiu, datorează foarte mult realității!

România literară, nr. 28/2023

